

Слівінська Н. М.
к.е.н., доцент кафедри управління персоналом
і регіональної економіки ТНЕУ

Корпоративне волонтерство: перспективи розвитку в Україні

Анотація. У статті досліджується корпоративне волонтерство як складова соціальної відповідальності бізнесу, розглядаються напрями волонтерської діяльності та досвід соціальної активності в Україні. Обґрунтовано переваги корпоративного волонтерства для працівників, компанії та суспільства. Визначено перспективи розвитку корпоративної волонтерської діяльності в Україні.

Ключові слова: соціальна відповідальність бізнесу, корпоративне волонтерство, корпоративна культура, волонтерські програми, мотивація персоналу, соціальна активність.

The summary. The article examines corporate volunteering as part of corporate social responsibility, are considered areas of volunteering and experience social activity in Ukraine. The advantages of corporate volunteering for workers, companies and society. The prospects of corporate volunteering in Ukraine.

Keywords: corporate social responsibility, corporate volunteering, corporate culture, volunteer programs, staff motivation, social activity.

Вступ. Соціальна відповідальність бізнесу, дотримання етичних норм та стандартів праці, турбота про навколишнє середовище - ці питання вже давно є першочерговими завданнями для ведення бізнесу та його успішного розвитку. На ґрунті складних соціально-економічних та політичних процесів, які відбуваються в українському суспільстві соціально відповідальний бізнес стає частиною корпоративної культури, соціального життя суспільства. Відбувається і зміна форм соціальної діяльності бізнесових структур.

У європейських країнах поняття «корпоративна соціальна відповідальність» або «соціальна відповідальність бізнесу» сформувалося в 70-ті рр. ХХ ст., коли транснаціональні корпорації стратегію своєї бізнес-діяльності стали поєднувати із вирішенням соціальних питань [1]. Одним із способів цієї активності стало залучення працівників компаній до вирішення певних завдань в соціальній сфері,

тобто корпоративне волонтерство. Корпоративне волонтерство можна визначити як добровільну участь співробітників у здійсненні різноманітних соціальних програмах за підтримки своєї компанії.

В теперішній час корпоративне волонтерство в Україні популярне серед бізнес-компаній, але це переважно транснаціональні компанії та представники великого бізнесу (наприклад, Ейвон Косметікс Юкрейн, МакДональдс Юкрейн Лтд., Intel Corporation, Кока-Кола Беверіджиз Україна, «Крафт Фудз Україна», Майкрософт – Україна, Київстар та ін.) [2], зосереджені або у столиці, або в окремих регіонах. Важливими є шляхи поширення корпоративного волонтерства серед решти представників бізнесового середовища, тим паче, що практика свідчить про дієві переваги цієї діяльності як для компаній так і для суспільства.

Метою статті є визначення перспектив підтримки та розвитку корпоративного волонтерства для всіх учасників цього процесу (працівників, організації та суспільства), окреслення його переваг як одного з аспектів соціальної відповідальності бізнесу.

Виклад основного матеріалу. Світовий досвід розглядає волонтерство як форму соціальної роботи, яка здатна перебороти ефект уникання людьми суспільних проблем, сформуванню моделі колективної участі, відтворення людських цінностей [3, с. 265]. Корпоративне волонтерство передбачає допомогу співробітників компаній своїми професійними навичками, досвідом, часом та іншими ресурсами окремим групам громадян, громадським організаціям, благодійним фондам і соціальним установам. Волонтерська діяльність організації носить суто добровільний характер, характеризує її бажання зробити свій внесок у розвиток суспільства. Найбільш поширеними є наступні напрями цієї діяльності:

- індивідуальна або групова робота в благодійному проекті на умовах часткової зайнятості;
- членство в громадських організаціях;
- участь в опікунських радах некомерційних організацій (наприклад, для планування її діяльності та залучення коштів; участь у проведенні експертної оцінки для поліпшення роботи некомерційної організації);

- організація програм пожертв в грошовій та натуральній формі (наприклад, участь в комітеті допомоги місцевій громаді, робота в грантовому комітеті);
- робота з конкретними людьми (учнями або неповнолітніми правопорушниками в якості наставника або громадського захисника, інвалідами, особами з особливими потребами);
- соціальний маркетинг (наприклад, покупець супермаркету обирає товар, а частина суми покупки спрямовується на ту чи іншу благодійну акцію).

Україна уже накопичує досвід прояву такої соціальної активності, наприклад, проект «Волонтерська ініціатива щодо попередження торгівлі людьми», організований компанією BDO Україна у 2008 році; проведення всеукраїнського конкурсу «Корпоративне волонтерство в Україні» з ініціативи Фонду Східна Європа, Європейської Бізнес Асоціації, Американської Торгівельної Палати, Українського Форуму благодійників (2011 рік). **Номінаціями конкурсу визначені: «Покращення якості життя», «Освіта та культура», «Здоров'я та спорт», «Екологія», «Партнерська програма бізнесу та громадської організації»** [3, с. 265]. Уже розпочався IV національний конкурс «Корпоративне волонтерство в Україні 2014-2015», метою якого є відзначення компаній, де розроблені та активно впроваджуються волонтерські програми, що допомагають вирішити важливі суспільні проблеми. Конкурс також спрямований на поширення практики корпоративного волонтерства як інструменту швидкого реагування на гострі суспільні потреби.

Значний досвід корпоративного волонтерства накопичено провідним українським провайдером мобільного зв'язку Київстар, який ініціював озвучення художніх творів для дітей з проблемами зору (2010 р.). Напрямами волонтерської діяльності компанії Київстар у 2013 р. визначені екологічні питання (озеленення міст) та безпека дітей в інтернеті [2]. Таких ініціатив досить багато й в інших вітчизняних компаніях, але вони не мають системного характеру.

Основною умовою корпоративного волонтерства є задоволення інтересів усіх сторін: суспільства (отримувачів волонтерської допомоги), організації,

співробітників організації. Переваги здійснення корпоративного волонтерства очевидні (табл. 1).

Таблиця 1.

Переваги корпоративного волонтерства

Для організації та працівників	Для суспільства
Сприяння досягненню стратегічних цілей компанії	Вирішення соціальних та екологічних проблем
Розвиток корпоративної соціальної відповідальності	
Розвиток персоналу	Зростання добровільного внеску підприємств та їх працівників у розвиток країни
Залучення в організацію талановитих фахівців	
Зростання мотивації працівників до діяльності у цій фірмі, формування корпоративного духу, збільшення лояльності персоналу до роботодавця	Зміна менталітету населення, вироблення навичок громадянської ініціативи
Формування неформальних відносин з партнерами, клієнтами	Збільшення числа фірм, які практикують корпоративне волонтерство
Покращення репутації компанії в ринковому середовищі	

Волонтерська робота, у порівнянні з державними інститутами, є більш гнучкішою, адресною та оперативною у вирішенні соціальних проблем. Правильно організована волонтерська програма також сприяє розвитку лідерських якостей у співробітників, більш швидкій адаптації нових працівників, їх успішній самореалізації, оскільки спільне виконання завдань, які спрямовані на поліпшення якості життя згуртовує колектив, підвищує мотивацію і професійний розвиток персоналу. Волонтерство дає змогу розвивати нові знання, формувати у працівників лідерські навички, навички управління бюджетом та розподілу ресурсів, вміння управляти часом, організованість та відповідальність.

Висновки. Перспективи розвитку корпоративної волонтерської діяльності в Україні пов'язані із змінами нормативно-правової бази та розвитком співробітництва бізнесу, держави та благодійними організаціями. Законом України «Про волонтерську діяльність» визначаються напрямки волонтерської діяльності,

правовий статус волонтерів та волонтерських організацій, отримувачів допомоги [4]. Хоча, згідно закону, існує багато обмежень та додаткових бюрократичних процедур для отримання офіційного статусу волонтера або волонтерської організації. Законодавство має спрощувати волонтерську діяльність, а не регламентувати та контролювати її. Доцільно більш конкретизувати відносини між державою, волонтерами та добровольчими організаціями, розмежування їх повноважень щодо надання соціальної допомоги чи послуг. Ще одним напрямом розвитку волонтерської роботи є планування волонтерських програм та організації системи взаємозв'язків між учасниками проектів та керівництвом компаній. Несформованою є система оцінки результатів корпоративних волонтерських програм, недостатня вмотивованість працівників до здійснення такої роботи.

Для розвитку корпоративного волонтерства як складової соціально відповідального бізнесу необхідним є соціальний супровід благодійних проектів, соціальних ініціатив, які впроваджують бізнес-організації, посередницька допомога у формуванні партнерських відносин з громадами, благодійними організаціями, допомога у формуванні пріоритетів діяльності та оцінці її ефективності.

Література:

1. Кубачук А. Корпоративное волонтерство: три в одном. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.companion.ua/articles/content?Callback=46&id=2349>
2. Матеріали круглого столу «Корпоративне волонтерство: успішні практики та стратегія розвитку в Україні». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ex.ua/5435513
3. Плахова О. М. Корпоративне волонтерство як прояв соціальної відповідальності бізнесу / О. М. Плахова // *Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства*. Вип. 20, 2014. – С. 264-268.
4. «Про волонтерську діяльність». Закон України // *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2011, N 42, с. 435. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://uazakon.ru/zakon/zakon-o-volonterskoy-deyatelnosti.html>
5. Туркин С. Корпоративное волонтерство: какая от него польза [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.csrjournal.com/sustainable/4862-korporativnoe-volonterstvo-kakaya-ot-nego-polza.html>